

Selv om en Biskop eller en Minister vilde gøre sig al mulig Umage for at være upartisk, for at udfinde de rette Mænd, tror jeg ikke, det vilde være muligt særlig ikke paa Omraader som disse. I tidligere Tider var den Tankegang meget udbredt paa alle Omraader; ogsaa paa det almindelige borgerlige, det politiske Omraade var det saaledes, at man mente, at Regeringen burde være hos dem, der havde Forsorg for Befolkningen. I de gamle Frederik VI.'s Tid var det den raadende Tankegang, at der var nogle, der saaledes havde Forsorg for os alle, og til dem skulde man helst overlade det. Det ere vi komne bort fra paa det politiske Omraade, men jeg synes uægtelig, at det er endnu urimeligere at bevare denne Tankegang paa det kirkelige Omraade. Og det var ikke nogen tilfældig Ytring, den kom igen paa andre Punkter. Naar den højtærede Minister saaledes sagde, at Ministeriets Indstilling til Kongen var en ansvarlig Handling, medens derimod Menighedens Valg var en uansvarlig Handling, ja, saa hænger det sammen med en vidt forskellig Opfattelse af, hvad Ansvar egentlig vil sige, som der kommer frem mellem den højtærede Minister og Folketinget. Jeg tillod mig for at gøre gældende, at en Grund til at lægge Valget i Menighedens Haand netop skulde være den, at man derved gav Menigheden, som skulde bruge Præsten, Ansvar for, hvem den fik, og jeg kan ikke se rettere, end at det Ansvar har langt mere at betyde end det, som Ministeren har ved Valget. Thi hvad Ansvar har han til syvende og sidst? Ja, han kan blive kritiseret, han kan maasse blive stillet for en Domstol, hvilket i saadanne Forhold vilde være næsten utænkeligt, men selv om han over for en Domstol har et juridisk Ansvar, da mener jeg, at det betyder ingen Verdens Ting i Sammenligning med det Ansvar, en Menighed har, naar den vælger en Præst, som skal være deres egen aandelige Vejleder og den aandelige Vejleder for hele den opvoksende Slægt. Jeg tror, at Følelsen over for sine Børn, Følelsen over for hele det aandelige Liv, man leder i, betyder noget mere end den smule Ansvarsfølelse, den embedsmandsmæssige Ansvarsfølelse, en Minister kan have ved en saadan Beslighed. Den ærede Minister sagde, at det var lidet troligt, at Menigheden kunde holde politiske Hensyn ude. Jeg vil ikke benægte, at politiske Hensyn kunne komme med, men det glæder mig, at da vi saa kom lidt længere frem, indrømmede den ærede Minister, at de kunde heller ikke holdes ude nu. De politiske

Hensyn spille og have altid, navnlig i bevægede Tider, spillet en Rolle ogsaa for Regeringen, og jeg skulde tro, at det er taget adskilligt mere baade politisk og personligt Hensyn fra Ministeriets Side, end der vilde blive taget, naar Valget blev lagt i Menighedens Haand, for det har jeg set en Mængde Eksempler paa, at man i Menighederne rundt omkring meget godt har kunnet se bort fra de politiske Hensyn, naar Spørgsmaalet har været om, hvem man skulde have til sin Præst. Saavidt er man dog heldigvis kommen, at man i den Henseende lægger Hovedvægten paa, hvad Vidnesbyrd den Mand har fra de Steder, hvor han har virket, i kirkelig Henseende. Endvidere mente den ærede Minister, at der var Fare for, at den ene kirkelige Retning skulde overvælde den anden. Ja, der er Fare, men er der da ikke ogsaa Fare for det nu, er det ikke saaledes, at den ene kirkelige Retning, netop under den nuværende Besættelsesmaade, ofte kommer til at overvælde eller, om man vil, snigløbe den anden. Naar derimod de forskellige Retninger sende deres Repræsentation eller Adresser til Ministeren, saa er det, som jeg sagde, en ren Tilfældighed, hvilken af dem der faar den bestemmende Indflydelse ved Ministerens Afgørelse. Jeg tror, at ogsaa nu kommer den ene kirkelige Retning til at overvælde den anden, men ad Omveje. Nu sker det, om jeg saa maa sige, ad Bagtrapper, men efter et Forslag som vort vilde enhver kunne se, hvilke Hensyn der bleve gjorde gældende, og derom kunde der saa føres en offentlig Forhandling. Den ærede Minister siger, at hvis man vil gaa den Vej, jeg pegede paa, at Mindretallet kunde saa Lov til at benytte Sognets Kirke, saa kunde det føre til alt for stor en Splittelse inden for Folketirken. Jeg tror ikke, der er Fare derfor. Hvis det bliver lige saa dyrt at danne Valgmenigheder som hidtil, saa kunne de Herrer være overbeviste om, at der ikke er nogen Fare for det, thi selv om de vedkommende kunne slippe for den Udgift at bygge Kirker, saa ere de derved kun slupne for den mindste Udgift; i Sammenligning med de aarlige Udgifter er det i Realen en ren Ubetydelighed, og Udgangen til Benyttelsen af Sognets Kirke tror jeg derfor ikke vil tilstunde nogen til at danne Valgmenigheder. Det ærede Medlem sagde dernæst, at man havde jo betragtet den nuværende Tilstand som en midlertidig Tilstand, og at den maatte være saa længe, indtil man kunde saa en kirkelig Repræsentation indført, men saa længe vi stode i den midlertidige Tilstand, kunde man ikke gaa